

A magaviseleti érdemjegyek.

Azon tanári testületekben, ahol a magaviseleti érdemjegyet nem archerendezés, álszemérmesen jámbor viselkedés alapján adják, bizonyára sokan érzik azt az anarchiát, mely a magaviseleti érdemjegyek adása terén állandóan mutatkozik.

Vannak intézetek, ahol jeles tanuló bizonyítványát „jó” magaviseleti érdemjeggyel nem akarják elrontani, holott ezen jeles tanuló magaviselete minden, csak nem „példás”. Vannak intézetek, ahol már házi törvényé vált, hogy elégtelen érdemjegyet kapott tanuló soha „példás” magaviseleti érdemjegyet nem kaphat, jóllehet a világ legjámborabb tanulója s elégtelen tanulmányi eredményt sem szorgalom, — hanem tehetséghiány miatt mutat fel. Vannak testületek, ahol egy tanár véltója esetén már az alacsonyabb értékű magaviseleti érdemjegyet kapja a tanuló, jóllehet vétsége egész évben csak egyszer fordult elő és az is inkább csintalanságnak, sem mint rosszaságnak tudható be. Égbekiáltó igazságtalanság, — és ez megtörtént — hogy egy tanuló egyszeri súzás miatt éppen úgy „jó” magaviseleti érdemjegyet kapjon, mint a tanárával szemben súlyos fegyelmetlenséget tanúsított igazgatói megróvásában részesült tanuló.

Az ilyen lehetetlen magaviseleti érdemjegyesztés a tanulókat elkesevíti és nem serkenti őket arra, hogy jó magaviseletükkel kitűnjenek és társaiknak példát mutassanak. *A magaviseleti érdemjegyekbe tanulmányi előmenetelt belevinni nem szabad.* A magaviseleti érdemjegyeknél több fokozatot kell bevezetni és az alacsonyabb értékű magaviseleti érdemjegyet nyert tanulókat súlyos szankciókkal kell sújtani, pl. tandíjkezdmény lényeges csökkentése, a cserkészetből való kizárás, a Segítő-Egyesület tankönyvhasználatának leltitása.

Reform ezen a téren is és több lelkiismeret meghozzák itt is a régóta óhajlott igazságot.

g. a.

Válasz a Magánvéleményre. (I. 63–64. l.)

1. Tévedés a kis cikk írójának az az állítása, mely szerint „az órávázlatot eddig csak az ellenőrző közegek dicsérték”. Többek között például lapunk múlt évi folyamának két e tárgyról szóló cikke közül az egyiknek szerzője tudomásom szerint szintén „csinál” napról-napra órávázlatokat.

2. Nem minden lelkiismeretes tanár tartja az órávázlatokat „elhibázott dolognak.” Nagyon jó személyes ismerősöm az az *idősebb* tanár, aki — szégyen ide, szégyen oda — már tanárságának első évétől, 1909-től (!) kezdődően mindig órávázlat segítségével készült a tanítási órákra.

3. Éppen ezért nem hinném, hogy az órávázlat „csak adminisztratív ballaszt” volna. Aki közülünk eddig is készült az órára, az a maga számára amúgy is készített valamilyen órávázlat-félet. Hogy ezt most már rendszerebben, megformáltabban kell elkészítenie, az kétségtelenül munkatöbbletet jelent, de semmiesetre sem olyant, amely azokat az értékes nevelői tulajdonságokat, amelyekkel a *Magánvélemény* szerzője magát és az iskolai nevelők minden egyes tagját felékesíti, megbénítaná.

4. Igaza van a szerzőnek: a) mint mindennel, az órávázlatokkal is lehet visszaélést követni, csak kellő mértékben kifejtett lelkiismeretlenség kell hozzá b) a rossz tanáron az órávázlat sem segít — csak fegyelmi eljárás, vagy esetleg végelbánás!

5. Adós maradt a szerző annak kifejtésével, hogy *lényegében* miért helytelen az az intézkedés, mely a tanártól órávázlatot követel.

6. Súlyos és felelősséggel teljes az a kijelentése, mely szerint a magyar pedagógiai irodalomban „ritkán hallunk őszinte szót”. Hogy fiatal tanártársunk *kivételes őszintesége* magában véve különösebb érdem-e, annak eldöntésére nem vállalkozom.

tb.

Eszperantó a középiskolában.

A legutóbb lezajlott eszperantó világkongresszusokon mindinkább erőteljes hangon követelték az eszperantó nyelvnek az iskolába való bevezetését. Amíg eddig csak magánosok és túlfűtött lelkes harcosai követelték ennek a segédnyelvnek kötelező iskolai tanítását, addig a XXIX. varsói jubileumi eszperantó kongresszus ezt a kérdéskomplexumot teljesen magáévá tette, azt teljes erejéből szorgalmazta és érveit 9 pontba sűrítve adta ki:

1. A repülőgép, rádió s a hangosfilm korszakában a segédnyelv problémájának megoldása mindinkább előtérbe nyomul, mint azt Acartney Abbot az ausztráliai szenátusban szövéttette.

2. Ennek a problémának egyetlen gyakorlati megoldását az eszperantó nyelv nyújtja, amint azt már a Nemzetek Szövetsége 1922-ben is megállapította.

3. Ennek a nyelvnek irodalma és újságjai mindinkább növekszenek és fejlett technikai szókincse is. közhasználatra teszik alkalmassá.

4. Az eszperantó a nemzetközi érintkezések alkalmával nyelvi egyenjogúságot ad minden nemzetnek.

5. Sok nemzetközi szervezetben (intézetek, kongresszusok, hivatalok, városok stb.), sőt a genfi Nemzetközi Munkaügyi Hivatal is az eszperantót mint segédnyelvet használja a nyugat-európai világnyelvek mellett.

6. Sok országban már elegendő számban vannak eszperantót tanítani tudó tanerők.

7. Olyan országokban, hol a tanerők száma csekély, a magyar származású Cseh András nyelvtanítói módszere kitűnő szolgálatokat tehet.

8. Sok iskolában a nyelvet már nem csak mint a rendkívüli tárgyat, hanem mint kötelező tantárgyat is tanítják.

9. Sok állam segíti és szubveniálja az eszperantó tanítást, mivel az nemzeti érdekeket szolgál.

A varsói világkongresszus elhatározta, hogy a világ összes kormányaihoz fordul az eszperantónak az iskolába való kötelező bevezetése tárgyában. A kormányok tegyenek ígéretet arra, hogy az eszperantót bevezettetik, ha legalább 6 állam a bevezetés mellett dönt.

(Internacia Pedagogia Revuo.)

ga.

Csehszlovákia tanügyi statisztikája a felvidéki magyarságnak nem csupán jelen társadalmi megoszlását, hanem irányú jövőalakulásának lehetőségét is érzékelteti.

Lapunk legutóbbi számában¹⁾ kifejtettük azt, hogy napjaink cseh művelődéspolitikája mindjobban megérleli az ottrekedt magyar kultúra *elparlagiasodásának* tényét, ami sajátos helyzetükben pedig egyértelmű *a kultúrproletariátusnak, mint tömegjelenségnek a a kitermelődésével*.

Fentebbi megállapításunkat a következő — 1937-es — számadatokkal is valószínűsítjük:²⁾

A csehszlovákiai magyar tanulóifjúság *összlétszáma*: 140.270.

¹⁾ Csehszlovákia művelődéspolitikája s a magyarság, Nevelésügyi Szemle 1938. 1. sz.

²⁾ Statistická ročenka republiky csekoslovenské, 1937, Praha, Státní úrad statistický.